

ingediend op **1612** (2022-2023) – Nr. 1
7 maart 2023 (2022-2023)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet basisonderwijs
van 25 februari 1997,
de Codex Secundair Onderwijs
van 17 december 2010
en het decreet van 9 maart 2018
betreffende het deeltijds kunstonderwijs,
wat betreft het gebruik van persoonsgegevens
in het basisonderwijs, het secundair onderwijs
en het deeltijds kunstonderwijs

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 20 januari 2022	9
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens	15
Voorontwerp van decreet van 2 september 2022	25
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad	31
Advies van de Raad van State	37
Ontwerp van decreet	47
Bijlage bij de memorie van toelichting: Kind- en jongereneffectrapport (JoKER) ...	53

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet beoogt een aantal bestaande decreten over het onderwijs te verbeteren en aan te vullen voor het gebruik van persoonsgegevens.

I. ALGEMENE TOELICHTING**A. Situering**

Dit ontwerp van decreet beoogt een aantal bestaande decreten over het onderwijs te verbeteren en aan te vullen voor het gebruik van persoonsgegevens.

Bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretaire context afspelen, is het niet altijd mogelijk alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt met zich mee dat een aantal decretaire bepalingen nog moet worden verfijnd. Er dienen zich nieuwe situaties aan waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving via verbeteringen het altijd evoluerend onderwijsveld volgt. Zeker op het vlak van persoonsgegevens en ICT is er de laatste jaren veel veranderd en moet de regelgeving daarop worden afgestemd.

B. Inhoud*Probleemstelling en omgevingsanalyse*

De regelgeving over persoonsgegevens is de laatste jaren grondig gewijzigd. Ook de digitalisering zet zich voort in het onderwijs.

De artikelen in dit ontwerp van decreet bevatten een aantal verbeteringen en aanvullingen voor het gebruik van persoonsgegevens in het onderwijs. Scholen maken in toenemende mate gebruik van persoonsgegevens. Dit ontwerp van decreet heeft als doel het juridisch kader daarvoor voor scholen en academies verder vast te leggen en te verfijnen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Dit ontwerp van decreet bevat vijf hoofdstukken. Naast een inleidende bepaling (hoofdstuk 1) en de inwerkingtreding en het toepassingsgebied in de tijd (hoofdstuk 5) worden drie bestaande onderwijsdecreten gewijzigd en aangevuld.

Elk van die wijzigingen heeft betrekking op de verwerking van persoonsgegevens.

Impactanalyse

Het ontwerp van decreet heeft geen budgettaire weerslag.

Het ontwerp van decreet heeft geen invloed op de lokale besturen.

De bepalingen in dit ontwerp van decreet regelen en vereenvoudigen het bijhouden en bezorgen van de gegevens voor scholen en academies.

Op 11 februari 2023 werd een kind- en jongereneffectrapport (JOKER) ontvangen. Het JOKER wordt als bijlage toegevoegd.

Implementatie

Bij de implementatie gebeurt de communicatie:

- via wijzigingen in diverse omzendbrieven;
- langs communicatiekanalen die doelgroepgericht en per onderwijsniveau info verspreiden (bijvoorbeeld nieuwsbrief over schoolbeleid en regelgeving).

Handhaving en toezicht

Het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) en de onderwijsinspectie houden toezicht op de naleving van de verschillende maatregelen in dit ontwerp van decreet.

Dit decreet treedt in werking op 1 september 2023. De motivering voor een afwijkende inwerkingtreding bij één artikel is opgenomen in de toelichting bij het artikel in kwestie.

C. Totstandkomingsprocedure

Op 15 februari 2022 gaf de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) een advies over de bepalingen van dit ontwerp van decreet.

Naar aanleiding van dat advies werd de mogelijkheid voor het basisonderwijs om de foto's van de identiteitskaart te kunnen gebruiken, geschrapt, met name omdat een Kids-eID niet verplicht is en omdat foto's van kinderen in het basisonderwijs snel verouderd zijn. Ook werden enkele verduidelijkingen aangebracht aan de passage dat de foto's nooit voor automatische gezichtsherkenning kunnen dienen en over de bewaartermijnen.

Op 22 september 2022 heeft de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) advies gegeven.

De antwoorden op de opmerkingen van de Vlor zijn vervat in de toelichting bij de respectievelijke artikelen om de leesbaarheid te bevorderen.

Op 31 januari 2023 gaf de Raad van State een advies 72.702/1 over de bepalingen van dit ontwerp van decreet.

Volgens de Raad van State voorziet artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 ervan, in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, vermeld in de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

- Bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer werd de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De VTC is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat een of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten.
- Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad op 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen

beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken over elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet dus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp van decreet is getoetst aan de AVG.

De antwoorden op de overige opmerkingen van de Raad van State worden vermeld bij de respectievelijke artikelen.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Niet van toepassing.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Artikel 1 behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2 en 3. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Artikel 2 en 5

De artikelen bevatten een noodzakelijke toevoeging voor de melding van de gegevens in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming bij inschrijving. Die door te geven gegevens zijn de identificatiegegevens, de nationaliteit en het identificatienummer van de leerling, indien beschikbaar. Die gegevens worden gebruikt met het oog op het uniek identificeren van leerlingen. De identificatiegegevens bevatten momenteel voornamen, achternaam, geboortedatum, adres en geslacht. Het identificatienummer is het rijksregisternummer, of een BIS-nummer indien niet beschikbaar. De bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap zijn de verwerkingsverantwoordelijke van de gegevens.

Er werd niet ingegaan op de suggestie van de Raad van State om de verwerkingsverantwoordelijke te definiëren in een afzonderlijk besluit van de Vlaamse Regering. Dat soort gegevens verwerken kadert duidelijk in de opdracht van AGODI en is aldus momenteel een bevoegdheid van AGODI. Dat vastleggen in een afzonderlijk besluit lijkt weinig meerwaarde te bieden op het vlak van transparantie. Integendeel, de zinsnede “de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap” komt vaak terug in het decreet basisonderwijs (29 keer) en de Codex Secundair Onderwijs (61 keer) en is een herkenbaar begrip. Daar een variant aan toevoegen om eenzelfde agentschap aan te wijzen, zou voor meer verwarring zorgen. Bovendien wordt het agentschap al met die zinsnede aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke in artikel 37/8, §4, en artikel 37/45, §4, van het decreet basisonderwijs, die van kracht zijn sinds 1 september 2022, alsook in artikel 253/3, §2, en artikel 253/34, §2, van de Codex Secundair Onderwijs, die van kracht zijn sinds 1 september 2022.

De bewaartermijn wordt opgenomen in het serieregister in de serie Leerlingengegevens (‘leerlingendatabank’): Inschrijvingsgegevens. Artikel III.81 van het Bestuursdecreet bepaalt dat voor elke categorie van bestuursdocumenten beheersregels worden opgesteld die onder meer een bewaartermijn bevatten. Het is naar die beheersregels dat verwezen wordt. Momenteel bedraagt de bewaartermijn dertig jaar.

De bewaartermijn is nodig om een vlot schooltraject te kunnen garanderen en moet toestaan om voldoende lang het schooltraject van een leerling te kunnen reconstrueren, bijvoorbeeld bij leerlingen die na een tijd in het buitenland onderwijs hebben genoten terug naar Vlaanderen komen. Het reconstrueren van de onderwijsloopbaan kan bijvoorbeeld ook van belang zijn voor het al dan niet toekennen van een voorrang bij de inschrijving in het secundair onderwijs. Na dertig jaar is de informatie niet meer nodig voor die processen of om vragen te beantwoorden of problemen uit te klaren. De bewaartermijn van dertig jaar is nodig om de volledige schoolloopbaan te kunnen overspannen.

De toevoeging is noodzakelijk om te verduidelijken conform de algemene verordening gegevensbescherming welke leerlingengegevens bij inschrijvingen aan de bevoegde diensten moeten worden doorgegeven, met welke bewaartermijn die gegevens worden bewaard en wie de verwerkingsverantwoordelijke is van die gegevens.

Artikel 3, 4, 6 en 7

Er wordt aan de bepalingen over de registratie van leerlingen in het gewoon basis-onderwijs en het gewoon secundair onderwijs telkens toegevoegd dat ze moet gebeuren conform de regels opgenomen in dit ontwerp van decreet.

De artikelen komen er op aanbeveling van de Raad van State om de rechtszekerheid te garanderen.

Artikel 5

Scholen gebruiken foto's van leerlingen om hen te kunnen identificeren. Daarvoor willen scholen de foto die op identiteitskaarten staat, kunnen gebruiken. Dat vermindert planlast (geen nood aan het nemen van een foto op school, opvragen van foto's enzovoort) en is praktisch want foto's van identiteitskaarten zijn geschikte foto's om leerlingen te kunnen identificeren.

Ieder schoolbestuur dat een foto van een identiteitskaart wenst te gebruiken moet informeren over de wettelijke bevoegdheid waarover het beschikt om dat te doen. Een school kan die mogelijkheid toepassen na toestemming van de betrokken personen. Scholen zijn niet verplicht om van die mogelijkheid gebruik te maken.

De mogelijkheid wordt toegevoegd om identiteitsfoto's (foto's op identiteitskaarten) te gebruiken om leerlingen te kunnen identificeren.

Het basisartikel over het verzamelen en doorgeven van gegevens bij inschrijvingen wordt bij deze ook opgenomen.

De toevoeging stelt dat een school elke inschrijving binnen zeven kalenderdagen registreert in Discimus. Wanneer de leerling vroeger start dan binnen die zeven kalenderdagen, registreert de school de inschrijving uiterlijk op de dag waarop de lesbijwoning start.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs

Artikel 8

Het Agentschap voor Onderwijsdiensten gebruikt het elektronisch systeem Discimus voor de uitwisseling van leerlingengegevens in het kader van personeelsomkadering en werkingsmiddelen, controle van de inschrijvingen en aanwezigheden en wetenschappelijk onderzoek en beleidsevaluatie. Het Agentschap voor

Onderwijsdiensten heeft een machtiging gekregen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens voor Discimus voor deeltijds kunstonderwijs.

In zijn advies van 27 juli 2021 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende het opleidingsaanbod, de organisatie, de personeelsformatie, de inning van het inschrijvingsgeld en de certificering van het deeltijds kunstonderwijs, stelt de Raad van State vast dat de Vlaamse Regering niet gemachtigd is om gegevens over de aan- en afwezigheden van leerlingen op te vragen aan de academies.

Naar aanleiding van het advies wordt artikel 49, dat bepaalt welke gegevens de academies aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten moeten bezorgen, uitgebreid.

Verder stelt de Raad vast dat ook voor het gebruik van een elektronisch systeem voor de uitwisseling van leerlingengegevens de decretale machtiging ontbreekt. In het tweede lid van artikel 49 wordt de machtiging daarom uitgebreid.

In zijn advies merkt de Raad van State op dat de voorgestelde machtiging aan de Vlaamse Regering om de essentiële elementen voor de verwerking van de in artikel 49 van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs bedoelde gegevens te regelen, in strijd is met artikel 22 van de Grondwet. De machtiging is dan ook om die reden uit het ontwerp van decreet gehaald. De essentiële elementen worden rechtstreeks in het decreet van 9 maart 2018 ingeschreven.

Het besluit van de Vlaamse Regering trad op 1 september 2021 in werking. Daarom wordt de inwerkingtreding van dit artikel ook voorzien op 1 september 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

VOORONTWERP VAN DECREET
van 20 januari 2022

Voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen over het gebruik van persoonsgegevens in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 2. Aan artikel 21 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, vervangen bij het decreten van 15 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt de volgende zin toegevoegd:

“Bij registratie van de inschrijving in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, registreert een school, om de leerlingen uniek te kunnen identificeren en als de volgende gegevens beschikbaar zijn, de volgende gegevens van de leerling:

- 1° de identificatiegegevens;
- 2° de nationaliteit;
- 3° het identificatienummer.”;

2° tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap zijn de verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens, vermeld in het eerste lid. De gegevens, vermeld in het eerste lid, worden maximaal dertig jaar bewaard met het oog op het garanderen van een vlot schooltraject, zeker in geval van een verlengd verblijf van de leerling in het onderwijs.”;

3° er wordt een vijfde lid toegevoegd dat luidt als volgt:

“Een schoolbestuur kan de identiteitsfoto van een leerling op een identiteitskaart verzamelen met het oog op het kunnen identificeren van een leerling. De school is verwerkingsverantwoordelijke. De foto wordt bewaard gedurende de periode dat de leerling schoolloopt op de school of ingeschreven is in de school. De identiteitsfoto kan enkel worden geraadpleegd door personeelsleden of stagiairs in de uitvoering van de schoolopdracht van het personeel of de stagiair. De verzamelde beelden mogen niet worden aangewend voor automatische gelaatsherkenning. Een school kan van deze mogelijkheid gebruik maken na toestemming van de ouders.”.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art. 3. In deel III, titel 2, hoofdstuk 6 van de Codex Secundair Onderwijs, wordt een artikel 123/7/1 toegevoegd, dat dat luidt als volgt:

“Art. 123/7/1. Een school registreert elke inschrijving binnen zeven kalenderdagen, en uiterlijk op de eerste dag van de effectieve lesbijwoning, in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, met vermelding van de datum en het tijdstip van de inschrijving, de datum van de voorziene start van de lesbijwoning en de administratieve groep waarvoor de leerling is ingeschreven.

Bij registratie van de inschrijving in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, registreert een school, om de leerlingen uniek te kunnen identificeren en als de volgende gegevens beschikbaar zijn, de volgende gegevens van de leerling:

- 1° de identificatiegegevens;
- 2° de nationaliteit;
- 3° het identificatienummer.

De bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap zijn de verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens, vermeld in het eerste lid. De gegevens, vermeld in het eerste lid, worden maximaal dertig jaar bewaard met het oog op het garanderen van een vlot schooltraject, zeker in geval van een verlengd verblijf van de leerling in het onderwijs.

Een schoolbestuur kan de identiteitsfoto van een leerling op een identiteitskaart verzamelen met het oog op het kunnen identificeren van een leerling.

De school is verwerkingsverantwoordelijke. De foto wordt bewaard gedurende de periode dat de leerling schoolloopt op de school of ingeschreven is in de school. De identiteitsfoto kan enkel worden geraadpleegd door personeelsleden of stagiairs in de uitvoering van de schoolopdracht van het personeel of de stagiair. De verzamelde beelden mogen niet worden aangewend voor automatische gelaatsherkenning. Een school kan van deze mogelijkheid gebruik maken na toestemming van de betrokken personen.”.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs

Art. 4. In artikel 49 van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“7° de aan- en afwezigheden bij de leeractiviteiten.”;

2° aan het tweede lid worden de woorden “en de essentiële elementen voor de verwerking van die gegevens” toegevoegd.

Hoofdstuk 5. Inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd

Art. 5. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2022.

Artikel 52 heeft uitwerking met ingang van 1 september 2021.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2022/012 van 15 februari 2022

over

tekst	voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	houdende diverse bepalingen over het gebruik van persoonsgegevens in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs
roepnaam	(decreet persoonsgegevens onderwijs)
datum	versie ontvangen op 20 januari 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van 20 januari 2022 van de heer Ben Weyts, minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, ontvangen door de VTC op 20 januari 2022;

Brengt op 15 februari 2022 het volgende advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet *houdende diverse bepalingen over het gebruik van persoonsgegevens in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs* (hierna "het Ontwerp"), met aanduiding dat het alle inhoudelijke artikelen van het Ontwerp betreft.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Dit decreet beoogt een aantal bestaande decreten binnen onderwijs te verbeteren en aan te vullen **inzake de verwerking van persoonsgegevens**.
4. De toelichting verduidelijkt dat bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretale context afspelen, het niet altijd mogelijk is alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt mee dat een aantal decretale bepalingen nog moeten verfijnd worden. Er dienen zich nieuwe situaties aan, waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving, via verbeteringen, het steeds weer evoluerend onderwijsveld volgt. De betrokken doelgroepen (scholen, instellingen, centra en personeel) vragen dan ook dat de overheid **omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid** zo snel mogelijk de nieuwe decretale bepalingen verder verfijnt of aanpast.
5. Dit voorontwerp van decreet bevat 5 hoofdstukken. Naast een inleidende bepaling (hoofdstuk 1) en de inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd (hoofdstuk 5) worden **3 bestaande onderwijsdecreten** gewijzigd en aangevuld. Elk van deze wijzigingen hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens. Het is de bedoeling dat dit decreet in werking treedt op 1 september 2022.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

6. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: de leerlingen in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs en dat het minstens hun identificatiegegevens betreft, waaronder de identiteitsfoto.
7. Het betreft informatie over natuurlijke personen met hun identificatiegegevens en het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.
8. De wijzigingen in het decreet basisonderwijs en de Codex Secundair Onderwijs zijn gelijkaardig. De VTC zal deze samen bespreken.

2. Bespreking van de voorgestelde wijzigingen

A. Decreet basisonderwijs en de Codex Secundair Onderwijs

Identificatoren

9. De wijzigingen betreffen de verwerking bij de registratie van de inschrijving in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming.
10. Er wordt een decretale basis gecreëerd voor het verwerken van bepaalde **identificatoren**. Er wordt immers uitdrukkelijk bepaald dat het doel is de leerlingen uniek te identificeren.
11. De VTC stelt zich de vraag of alleen deze persoonsgegevens worden geregistreerd en doorgegeven aan het ministerie. Zo er ook andere persoonsgegevens worden doorgegeven, zal er daarvoor ook een decretale basis moeten komen. De VTC merkt op dat al minstens het gegeven dat een leerling zich inschrijft in een bepaalde school wordt doorgegeven.
12. De motivering die de toelichting voor de identificatoren geeft, is de volgende:

“Deze toevoeging is noodzakelijk om te verduidelijken conform de algemene verordening gegevensbescherming welke leerlingengegevens bij inschrijvingen aan de bevoegde diensten moeten

worden doorgegeven, met welke bewaartermijn deze gegevens worden bewaard, en wie de verwerkingsverantwoordelijke is van deze gegevens.”

13. De identificatoren die daarvoor zullen worden gebruikt (zo aanwezig), zijn:
 - de identificatiegegevens;
 - de nationaliteit;
 - het identificatienummer.
14. De VTC beveelt aan te verduidelijken welke gegevens vallen onder “identificatiegegevens”. Nationaliteit, identificatienummer en foto zijn (in deze context) immers ook identificatiegegevens. Als in het Ontwerp naam en voornaam en eventueel geboortedatum en adres worden bedoeld, wordt dat beter expliciet vermeld.
15. De VTC merkt op dat voor zover het gegeven “nationaliteit” enkel gebruikt wordt om de persoon te identificeren, zoals hier het geval is, het niet om een bijzondere categorie van persoonsgegevens gaat zoals bedoeld in artikel 9.1, AVG. Als dit gegeven later voor andere doeleinden wordt gebruikt, zal daarvoor een andere rechtvaardigingsgrond nodig zijn.
16. Het gegeven “identificatienummer” moet verduidelijkt worden, eventueel met een verwijzing naar de definitie ervan. Het is niet duidelijk of het rijksregisternummer, het INSZ of een (uniek) identificatienummer voor onderwijs wordt bedoeld.
17. De VTC wijst op het derde lid van paragraaf 1 van artikel 8 van de wet tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (WRR): “§ 1. De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken, wordt door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken toegekend aan de overheden, instellingen en personen, bedoeld in artikel 5, § 1, wanneer dit gebruik noodzakelijk is voor de uitvoering van taken van algemeen belang. De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken houdt de verplichting in dit Rijksregisternummer eveneens te gebruiken in de contacten met het Rijksregister van de natuurlijke personen. Er is geen machtiging vereist om het Rijksregisternummer te gebruiken wanneer dit gebruik uitdrukkelijk voorzien is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.”
18. Het is aangewezen dat het eventuele beroep op deze afwijkmogelijkheid zeer duidelijk vermeld wordt, minstens in de memorie van toelichting bij het Ontwerp, omwille van transparantie en zodat hier geen interpretatieproblemen over kunnen rijzen.
19. Afhankelijk van de invulling van de gebruikte termen, zal kunnen beoordeeld worden of deze gegevens voldoen aan het principe van minimale gegevensverwerking van de AVG. De VTC vraagt om ook een motivering te geven waarom al deze gegevens nodig zijn voor de identificatie van de leerlingen. Bij het gebruik van een unieke identifier is er namelijk in principe geen nood meer aan andere identificatoren.
20. Voor de verwerking van deze persoonsgegevens worden de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap als **verwerkingsverantwoordelijke** aangeduid. De VTC adviseert om te preciseren welke van de entiteiten van het ministerie hiermee als verantwoordelijken worden bedoeld (eventueel door te verwijzen naar een definitie).
21. Er wordt ook een bewaartermijn vastgelegd, namelijk **maximaal dertig jaar** met het oog op het garanderen van een vlot schooltraject, zeker in geval van een verlengd verblijf van de leerling in het onderwijs.
22. De VTC is van oordeel dat de termijn van dertig jaar niet voldoende gemotiveerd wordt. Het is ook niet duidelijk wanneer deze termijn begint en hoe het dezelfde termijn kan zijn voor het basis- en het secundair onderwijs.

Foto

23. Het Ontwerp bepaalt dat een schoolbestuur de **identiteitsfoto** van een leerling op een identiteitskaart¹ kan verzamelen **met het oog op** het kunnen identificeren van een leerling.
24. De motivering hiervoor is dat de scholen foto's van leerlingen gebruiken om hen te kunnen identificeren. Daarvoor willen scholen de foto van identiteitskaarten kunnen gebruiken. Dit zou volgens de aanvrager de planlast² verminderen (geen nood aan schoolfotograaf, opvragen foto's...) en is praktisch, foto's van identiteitskaarten zijn geschikte foto's om leerlingen te kunnen identificeren.
25. De VTC wijst erop dat de KIDS-eID niet verplicht is. Bovendien zijn foto's van kinderen en ook jongeren op een e-ID snel verouderd. De VTC betwijfelt dus de doelmatigheid van de regeling en daarmee ook of voldaan wordt aan de proportionaliteit.
26. De VTC is er dus niet van overtuigd dat de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor het doeleinde waarvoor zij worden verwerkt, zoals gevraagd door artikel 5.1, c), AVG.
27. Zoals al gesteld werd, is een foto in deze context ook een identificator. Als de foto's worden verwerkt met behulp van bepaalde technische middelen die de unieke identificatie of authenticatie van een natuurlijke persoon mogelijk maken vallen de foto's onder de definitie van biometrische gegevens³. Dan is er ook sprake van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9, AVG.
28. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9, AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 9, WVG dat aangeeft welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
 - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
29. Gezien de onduidelijkheid van de formulering in verband met automatische gelaatsherkenning (zie verder), is het mogelijk dat hiermee rekening moet worden gehouden.
30. De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 5 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (WRR). Alleen met voorafgaande toestemming van de minister van Binnenlandse Zaken

¹ Deze beveiligde contactloze chip bevat de foto van de houder, de MRZ-zone en de digitale vingerafdrukken. Deze chip voldoet aan strenge veiligheidsvereisten, waardoor risico's tot een minimum kunnen worden ingeperkt. Deze chip kan slechts via een beveiligde toegang geconsulteerd worden door de bevoegde instanties, die strikt door de wet vastgelegd zijn. <https://www.ibz.rn.gov.be/nl/identiteitsdocumenten/eid/faq/>

² Hiermee worden administratieve lasten bedoeld.

³ Artikel 4.14) AVG: "biometrische gegevens: persoonsgegevens die het resultaat zijn van een specifieke technische verwerking met betrekking tot de fysieke, fysiologische of gedragssgerelateerde kenmerken van een natuurlijke persoon op grond waarvan eenduidige identificatie van die natuurlijke persoon mogelijk is of wordt bevestigd, zoals gezichtsafbeeldingen of vingerafdrukgegevens".

⁴ Overweging (50), AVG.

hebben de in artikel 5, §1 van het WRR bedoelde autoriteiten en instanties⁵ toegang tot deze foto, en alleen als een wet of reglementering hen machtigt om kennis te nemen van deze foto. Dat wordt dus met dit Ontwerp geregeld.

31. Wat de foto betreft wordt de school als **verwerkingsverantwoordelijke** aangeduid.
32. De **bewaartermijn** voor de foto is de periode dat de leerling schoolloopt op de school of ingeschreven is in de school.
33. Hiermee wordt voldaan aan de eis van opslagbeperking van artikel 5.1, e), AVG.
34. De **toegang** tot de foto wordt ook beperkt: de identiteitsfoto kan enkel worden geraadpleegd door personeelsleden of stagiairs in de uitvoering van de schoolopdracht van het personeel of de stagiair.
35. De VTC wijst op het risico van inbreuken op de beveiliging (datalekken) bij onvoldoende bewustmaking en omkadering van stagiairs.
36. De problematiek van **automatische gelaatsherkenning** wordt ook behandeld in het Ontwerp:

“De verzamelde beelden mogen niet worden aangewend voor automatische gelaatsherkenning”.
37. De VTC beoordeelt het zeer positief dat over het gebruik van automatische gelaatsherkenning een duidelijke regel wordt opgelegd aan de scholen. De VTC verstaat tenminste uit de toelichting dat de laatste zin, namelijk: “Een school kan van deze mogelijkheid gebruik maken na toestemming van de betrokken personen.” slaat op het gebruik van de foto en niet op het toch mogelijk maken van automatische gelaatsherkenning:
38. De toelichting stelt het volgende: *“Iedere school die een foto van een identiteitskaart wenst te verzamelen moet informeren over de wettelijke bevoegdheid waarover zij beschikken om dit te doen. Scholen zijn niet verplicht van deze mogelijkheid gebruik te maken.”*
39. Dit zou best duidelijker geschreven worden (de volgorde van de twee laatste zinnen van het Ontwerp omwisselen).
40. De VTC verwijst naar haar standpunt VTC nr. O/2019/02 van 5 november 2019 betreffende betalen op school via scan handpalm⁶.
41. De VTC stelt vast dat voor het gebruik van de foto **de toestemming** wordt gevraagd (respectievelijk aan de ouders in het basisonderwijs en aan de leerling in het secundair onderwijs).
42. Voor de verwerkingen van persoonsgegevens bedoeld in artikel 9.1, AVG - die in principe verboden zijn - is de toestemming een mogelijke rechtvaardigingsgrond conform artikel 9 AVG. Ook de wetgeving met betrekking tot de elektronische identiteitskaart⁷ laat het gebruik ervan enkel toe (aan andere organisaties dan overheden) op basis van toestemming van de betrokken persoon (artikel 6, §4 van de wet):

“Het Rijksregisternummer en de foto van de houder mogen enkel gebruikt worden indien hiertoe gemachtigd is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie. De elektronische identiteitskaart mag enkel gelezen of gebruikt worden met de vrije, specifieke en geïnformeerde toestemming van de houder van de elektronische identiteitskaart.”

⁵ Artikel 5, §1, 2°: “2° aan de openbare en private instellingen van Belgisch recht voor de informatie die zij nodig hebben voor het vervullen van taken van algemeen belang die hen zijn toevertrouwd door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie of voor taken die uitdrukkelijk als zodanig erkend worden door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken;”.

⁶ <https://overheid.vlaanderen.be/standpunt-onderzoeksdossier-nr-2019/02>

⁷ De wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten. <http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/1991/07/19/1991000380/justel>

B. Decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs

43. Het Ontwerp wijzigt het decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs op 2 punten:

“Art. 4. In artikel 49 van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“7° de aan- en afwezigheden bij de leeractiviteiten.”;

2° aan het tweede lid worden de woorden “en de essentiële elementen voor de verwerking van die gegevens” toegevoegd.

44. Artikel 49 bepaalt nu het volgende:

“Art. 49. Voor iedere leerling houdt de academie de volgende gegevens bij, die ze aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten bezorgt :

1° de naam, de voornaam en het adres;

2° de geboortedatum;

3° de nationaliteit;

4° de al gevolgde opleidingen in een academie voor deeltijds kunstonderwijs en de resultaten;

5° de huidige opleiding in het deeltijds kunstonderwijs;

6° het rijksregisternummer of bisnummer.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze en de data waarop de gegevens, vermeld in het eerste lid, uiterlijk bezorgd moeten zijn.

Onder bisnummer als vermeld in het eerste lid, 6°, wordt verstaan : het identificatienummer van de sociale zekerheid voor de personen die rechten hebben binnen de Belgische sociale zekerheid, maar niet opgenomen zijn in het Rijksregister.”

Toevoeging aan- en afwezigheden bij de leeractiviteiten

45. In de toelichting staat het volgende:

“Het Agentschap voor Onderwijsdiensten gebruikt het elektronisch systeem Discimus voor de uitwisseling van leerlingengegevens in het kader van personeelsomkadering en werkingsmiddelen, controle van de inschrijvingen en aanwezigheden en wetenschappelijk onderzoek en beleidsevaluatie. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten heeft een machtiging gekregen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) voor Discimus dko.

In zijn advies van 27 juli 2021 over het ontwerpbesluit van De Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende het opleidingsaanbod, de organisatie, de personeelsformatie, de inning van het inschrijvingsgeld en de certificering van het deeltijds kunstonderwijs, stelt de Raad van State vast dat de Vlaamse Regering niet gemachtigd is om gegevens over de aan- en afwezigheden van leerlingen op te vragen aan de academies.

Naar aanleiding van het advies wordt artikel 49 dat bepaalt welke gegevens de academies aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten moeten bezorgen, uitgebreid.”

46. De VTC heeft geen opmerkingen bij deze aanpassing.

Toevoeging delegatie essentiële elementen

47. In de toelichting wordt hiervoor ook naar het advies van de Raad van State verwezen:

“Verder stelt de Raad vast dat ook voor het gebruik van een elektronisch systeem voor de uitwisseling van leerlingengegevens de decretale machtiging ontbreekt. In het tweede lid van artikel 49 wordt de machtiging daarom uitgebreid.”

48. De VTC herinnert eraan dat erop moet gelet worden dat in een uitvoeringsbesluit verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen, wat nu nog niet het geval is (in tegenstelling tot de andere wijzigingen in het Ontwerp. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever⁸.

III. BESLUIT

49. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- na te gaan of wel voor alle te verwerken persoonsgegevens een wettelijke basis wordt gecreëerd;
 - verduidelijken wat bedoeld wordt met “identificatiegegevens”;
 - motiveren waarom al de vermelde/bedoelde gegevens nodig zijn;
 - verduidelijken wat bedoeld wordt met “identificatienummer”;
 - de verwerkingsverantwoordelijken nader bepalen;
 - nagaan of de bewaartermijn niet kan ingekort worden;
 - verduidelijken dat de toestemming betrekking heeft op het gebruik van de foto (en niet op automatische gelaatsherkenning);
 - de nodige maatregelen ter bescherming van de biometrische gegevens garanderen (de foto);
 - alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen voor wat het deeltijds kunstonderwijs betreft.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2022-02-16 13:43:11 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

⁸ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2.

VOORONTWERP VAN DECREET
van 2 september 2022

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 en het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs, wat betreft het gebruik van persoonsgegevens in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 2. In artikel 21 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, vervangen bij het decreet van 15 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt de volgende zin toegevoegd:

“Om de leerlingen uniek te kunnen identificeren bij de registratie van de inschrijving in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, registreert een school de volgende gegevens van de leerling als die beschikbaar zijn:

- 1° de identificatiegegevens;
- 2° de nationaliteit;
- 3° het identificatienummer of rijksregisternummer.”;

2° tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap zijn de verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens, vermeld in het eerste lid. De maximale bewaartermijnen voor gegevens vermeld in het eerste lid, die worden bewaard conform artikel 5, lid 1, e), van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, worden vastgelegd in beheersregels als vermeld in artikel III.81, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij het bepalen van die bewaartermijnen wordt rekening gehouden met het kunnen garanderen van een vlot schooltraject.”;

Hoofdstuk 3. Wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art. 3. In de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, deel III, titel 2, hoofdstuk 6, wordt een artikel 123/7/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 123/7/1. Een school registreert elke inschrijving binnen zeven kalenderdagen, uiterlijk op de eerste dag van de effectieve lesbijwoning, in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, met vermelding van de volgende informatie:

- 1° de datum en het tijdstip van de inschrijving;
- 2° de datum van de voorziene start van de lesbijwoning;
- 3° de administratieve groep waarvoor de leerling is ingeschreven.

Om de leerlingen uniek te kunnen identificeren bij de registratie van de inschrijving in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, registreert een school de volgende gegevens van de leerling als die beschikbaar zijn:

- 1° de identificatiegegevens;
- 2° de nationaliteit;
- 3° het identificatienummer of rijksregisternummer.

De bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap zijn de verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens, vermeld in het eerste en tweede lid.

De maximale bewaartermijnen voor gegevens vermeld in het eerste en tweede lid, die worden bewaard conform artikel 5, lid 1, e), van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, worden vastgelegd in beheersregels als vermeld in artikel III.81, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij het bepalen van die bewaartermijnen wordt rekening gehouden met het kunnen garanderen van een vlot schooltraject.

Om een leerling te kunnen identificeren, kan een schoolbestuur de identiteitsfoto van een leerling op een identiteitskaart verzamelen. Een school kan die mogelijkheid toepassen na toestemming van de betrokken personen. De

school is verwerkingsverantwoordelijke. De foto wordt bewaard gedurende de periode dat de leerling schoolloopt op de school of ingeschreven is in de school. De identiteitsfoto kan alleen worden geraadpleegd door personeelsleden of stagiairs bij de uitvoering van de schoolopdracht van het personeelslid of de stagiair. De verzamelde foto's mogen niet worden gebruikt voor automatische gelaatsherkenning."

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs

Art. 4. In artikel 49 van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"7° de aan- en afwezigheden bij de leeractiviteiten.";

2° aan het tweede lid worden de woorden "en de essentiële elementen voor de verwerking van die gegevens" toegevoegd.

Hoofdstuk 5. Inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd

Art. 5. Artikel 4 heeft uitwerking met ingang van 1 september 2021.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

Het gebruik van persoonsgegevens in het basisonderwijs, secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs

Advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 en het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs, wat betreft het gebruik van persoonsgegevens in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs.

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Advies op vraag van Ben Weyts, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand op 5 september 2022

Uitgebracht door de Algemene Raad op 22 september 2022 met eenparigheid van stemmen

Voorbereiding: werkgroep Beleidsnota-Programmadecreet via een schriftelijke procedure

Dossierbeheerder: Simon Grymonprez

1 Situering

Het voorontwerp van decreet regelt enkele bepalingen inzake het gebruik van persoonsgegevens voor drie onderwijsniveaus: het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs.

2 Advies

Het voorontwerp van decreet regelt vooral een praktijk die al bestaat. Daarmee tracht de overheid tegemoet te komen aan de vraag om een decretale grondslag te voorzien en in regel te zijn met de algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Allereerst wenst de Vlor aan te geven dat in het basis- en secundair onderwijs scholen die via een elektronische aanmelding of inschrijving werken, de persoonsgegevens reeds nodig hebben bij de start van de aanmeldingsprocedure. Deze gegevens zijn nodig om een juiste en correcte advisering of toewijzing toe te kennen. De decreetgever zou ook hier de nodige aandacht moeten aan besteden. De Vlor vraagt daarnaast om in de relevante decreten de regeling rond het gebruik van persoonsgegevens (bewaartermijn, etc.) binnen scholen/schoolbesturen zelf duidelijk te bepalen en te aligneren binnen het onderwijsveld. Dit moet duidelijkheid scheppen voor scholen.

Volgens de Vlor komt de overheid onvoldoende tegemoet aan de opmerkingen en aanbevelingen van de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC)¹:

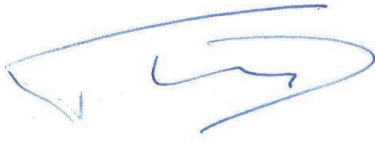
- Het is niet duidelijk of ‘de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap’ een machtiging hebben van de minister van Binnenlandse zaken om gebruik te maken van het rijksregisternummer dan wel of ze zich beroepen op de voorziene afwijkingsmogelijkheid. Het is aangewezen om voor de bevoegde dienst de machtiging te vragen. Die zou voor de scholen heel wat werk besparen. Voor de scholen zou het dan volstaan om het rijksregisternummer op te geven en kan Agodi de andere gegevens halen uit het Rijksregister zelf.
- De VTC vraagt om in het decreet te expliciteren wat het begrip ‘identificatiegegevens’ inhoudt. Dat wordt momenteel enkel verduidelijkt in de memorie van toelichting. De Vlor vraagt om de VTC daarin te volgen en vindt dat de specificering in het decreet zelf moet opgenomen worden alsook de motivering waarvoor de gegevens nodig zijn. Bovendien is het nu voor wie de wetgeving wil raadplegen onvoldoende duidelijk om te weten waar het juist over gaat.

Daarnaast heeft de Vlor nog volgende bedenkingen:

- Het is belangrijk dat de maximale bewaartermijn expliciet vermeld wordt in de niveaudecreten en niet alleen via een verwijzing naar het Bestuursdecreet. Het is ook niet duidelijk wanneer die bewaartermijn begint te lopen. Is dat vanaf de allereerste inschrijving van een persoon in het Vlaams onderwijs? Of begint een nieuwe termijn bij inschrijving in een ander onderwijsniveau? De Vlor vindt een bewaartermijn van dertig jaar bovendien erg lang en vraagt een nieuwe redelijke maximale bewaartermijn te bepalen die goed wordt gemotiveerd.
- Elke persoon moet de verwerkingsverantwoordelijke kunnen aanspreken om zijn rechten te kunnen uitoefenen. Het is niet duidelijk bij welke dienst die personen terecht kunnen.

¹ Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van Persoonsgegevens, Advies wetgeving VTC nr. 2022/012 van 15 februari 2022.

- In het voorontwerp van decreet staat dat de school verwerkingsverantwoordelijke is van de identiteitsfoto. Dit klopt niet: dit is het schoolbestuur.

Leen Van Heurck
algemeen secretaris

Ann Verreth
voorzitter

Bronnen

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van Persoonsgegevens, Advies wetgeving VTC nr. 2022/012 van 15 februari 2022.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 72.702/1
van 31 januari 2023

over

een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 en het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs, wat betreft het gebruik van persoonsgegevens in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs’

Op 7 december 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 en het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs, wat betreft het gebruik van persoonsgegevens in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 19 januari 2023. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Chantal BAMPES en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 31 januari 2023.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe de decretale grondslag voor bepaalde verwerkingen van persoonsgegevens van de leerlingen in het basis-, secundair en deeltijds kunstonderwijs nader te regelen.

Ten eerste wordt een nieuwe decretale grondslag vastgelegd voor de registratie van bepaalde persoonsgegevens ter unieke identificatie van de leerlingen in het basis- en secundair onderwijs in het kader van een inschrijving. Daartoe wordt artikel 21 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 gewijzigd en wordt artikel 123/7/1, eerste tot vierde lid, ingevoegd in de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010.

Ten tweede wordt voor het secundair onderwijs een decretale grondslag gecreëerd op grond waarvan de schoolbesturen onder bepaalde voorwaarden voor de identificatie van de leerlingen de identiteitsfoto op de identiteitskaart kunnen verzamelen. Daartoe wordt artikel 123/7/1, vijfde lid, in de Codex Secundair Onderwijs ingevoegd.

Ten slotte wordt, wat het deeltijds kunstonderwijs betreft, mogelijk gemaakt dat de gegevens over aan- en afwezigheden worden gemeld aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten en wordt beoogd de Vlaamse Regering te machtigen om de elektronische verwerking van die gegevens nader te regelen. Daartoe wordt artikel 49 van het decreet van 9 maart 2018 ‘betreffende het deeltijd kunstonderwijs’ gewijzigd.

VORMVEREISTEN

2. Het voorontwerp regelt de verwerking van persoonsgegevens van leerlingen die worden ingeschreven in het basis- en secundair onderwijs en van leerlingen die zijn ingeschreven in het deeltijds kunstonderwijs.

Bij de adviesaanvraag is advies nr. 2022/012 gevoegd dat de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens op 15 februari 2022 over het voorontwerp heeft uitgebracht. Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, reeds in tal van adviezen heeft opgemerkt, dient met betrekking tot die bepalingen niet enkel het advies te worden ingewonnen van de Vlaamse toezichtcommissie, maar ook het advies van de (federale) Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’. Het is immers die autoriteit die belast is met het toezicht op de naleving van de ‘algemene’ regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de algemene verordening gegevensbescherming¹ heeft vastgesteld. Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de adviesverplichting waarin artikel 36, lid 4, van

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

de algemene verordening gegevensbescherming, gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet.²

De conclusie is dan ook dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit alsnog moet worden ingewonnen vooraleer het voorontwerp doorgang kan vinden.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Algemene opmerking

3.1. Krachtens artikel 22 van de Grondwet geldt voor elke verwerking van persoonsgegevens en, meer in het algemeen, voor elke schending van het recht op het privéleven, dat het zgn. formeel legaliteitsbeginsel dient te worden nageleefd.

Doordat artikel 22 van de Grondwet aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven, waarborgt het aan elke burger dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de “essentiële elementen” voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgesteld.³ Bijgevolg moeten de “essentiële elementen” van de verwerking van persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd. In dat verband zijn zowel de Raad van State, afdeling Wetgeving,⁴ als het Grondwettelijk Hof⁵ van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel “essentiële elementen” uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.

3.2. Door de in artikel 4, 2°, van het voorontwerp opgenomen wijziging van artikel 49, tweede lid, van het decreet van 9 maart 2018 wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om “de essentiële elementen” te regelen van de verwerking van de persoonsgegevens die de academies in het deeltijds kunstonderwijs bijhouden en bezorgen aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten.

² Adv.RvS 61.267/2/AV van 27 juni 2017 over het voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017, *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 106-115 (opmerkingen 1 tot 6) en 117 (opmerking 3).

³ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie inzonderheid GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

⁴ Adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 14 augustus 2021 ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’, opmerking 101 (*Parl.St.* Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119).

⁵ GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

Uit de memorie van toelichting bij het voorontwerp blijkt dat aldus wordt beoogd een decretaire machtiging te creëren voor het gebruik van een elektronisch systeem voor de uitwisseling van leerlingengegevens. De stellers willen naar eigen zeggen tegemoetkomen aan de opmerking van de Raad van State in advies 69.758/1/V⁶, waarbij opgemerkt werd dat de decreetgever voor de verwerking van de persoonsgegevens inzake aan- en afwezigheden in een uitdrukkelijke decretaire grondslag dient te voorzien die de essentiële elementen van de gegevensverwerking vastlegt.

De machtiging aan de Vlaamse Regering om de essentiële elementen voor de verwerking van de in artikel 49 van het decreet van 9 maart 2018 bedoelde gegevens te regelen, is evenwel in strijd met artikel 22 van de Grondwet, dat, zoals hierboven aangegeven, precies vereist dat de essentiële elementen voor de verwerking van gegevens (zoals de doelstelling van de gegevensverwerking, de categorieën van personen die toegang hebben tot de gegevens alsook de bewaringstermijn van de gegevens) in het decreet zelf worden geregeld. Dit is thans niet het geval, niet in artikel 49 van het decreet van 9 maart 2018 noch in enige andere bepaling van het decreet.

De Vlaamse Regering kan wel ter uitvoering van deze decretaire regeling een elektronisch systeem van gegevensuitwisseling opzetten. Hiertoe kan een uitdrukkelijke machtiging in het decreet worden ingeschreven, hoewel dit niet noodzakelijk lijkt gelet op de thans bestaande machtiging in artikel 49, tweede lid, van het decreet, om de wijze te bepalen waarop de gegevens worden doorgegeven.

3.3. De ontworpen bepaling moet grondig worden herwerkt om rekening te houden met de hierboven vermelde bezwaren.

Artikelsgewijze opmerkingen

Artikel 2

4. In het ontworpen artikel 21, tweede lid, van het decreet basisonderwijs worden als verwerkingsverantwoordelijke “[d]e bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap” aangewezen.

Overeenkomstig artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ komt het uitsluitend aan de Vlaamse Regering toe om de organisatie en de werking van haar diensten te regelen. Deze bepaling van de bijzondere wet staat eraan in de weg dat de decreetgever zich inlaat met de organisatie en de werking van de diensten van de regering. Het komt de decreetgever dus niet toe om taken op te dragen aan bepaalde diensten van de regering en zodoende in te grijpen in de organisatie en de werking van die diensten. Aangezien bovendien het aanduiden van de verwerkingsverantwoordelijke niet als een essentieel element van

⁶ Adv.RvS 69.758/1/V van 27 juli 2021, over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 10 september 2021 ‘tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018 betreffende het opleidingsaanbod, de organisatie, de personeelsformatie, de inning van het inschrijvingsgeld en de certificering van het deeltijds kunstonderwijs’, opmerking 3.3.

de gegevensverwerking wordt beschouwd in de zin van artikel 22 van de Grondwet, is er ook geen noodzaak dat de decreetgever zelf de verwerkingsverantwoordelijke bepaalt.

Naast het formele wettigheidsvereiste legt artikel 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met de artikelen 7, 8 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, evenwel de verplichting op dat de inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven en in het recht op bescherming van persoonsgegevens in duidelijke en voldoende nauwkeurige bewoordingen wordt geformuleerd die het mogelijk maken de hypothesen te voorzien waarin de wetgever een dergelijke inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven toestaat.⁷ Inzake bescherming van de gegevens impliceert dat vereiste van voorzienbaarheid dat voldoende precies moet worden bepaald in welke omstandigheden de verwerkingen van persoonsgegevens zijn toegelaten.⁸ Derhalve moet eenieder een voldoende duidelijk beeld kunnen hebben van de verwerkte gegevens, de bij een bepaalde gegevensverwerking betrokken personen en de voorwaarden voor en de doeleinden van de verwerking.⁹

Op grond van dit “materiële” legaliteitsbeginsel van artikel 22 van de Grondwet moeten de personen van wie de gegevens worden verwerkt, een duidelijk beeld kunnen hebben van onder meer “de bij een bepaalde gegevensverwerking betrokken personen”.¹⁰ Ook al kan en hoeft, gelet op de hoger vermelde beginselen, het decreet de verwerkingsverantwoordelijke niet zelf vast te leggen, toch zal de Vlaamse Regering de verwerkingsverantwoordelijke uitdrukkelijk dienen te bepalen. Het verdient derhalve aanbeveling in de ontworpen bepaling uitdrukkelijk te bepalen dat “de dienst die de Vlaamse Regering aanwijst”, verwerkingsverantwoordelijke is.

Eenzelfde opmerking dient te worden gemaakt bij het bij artikel 3 van het voorontwerp ontworpen artikel 123/7/1, derde lid, van de Codex Secundair Onderwijs.

5. Het ontworpen artikel 21, eerste lid, van het decreet basisonderwijs bevat een algemene regel voor het basisonderwijs.

Het decreet basisonderwijs, meer bepaald de artikelen 37/8, § 4, tweede lid, en 37/45, § 4, tweede lid, van het decreet basisonderwijs, die van kracht zijn sinds 1 september 2022,¹¹ bevat reeds een regeling die betrekking heeft op de registratie van de inschrijving in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, en bepalen dat dezelfde gegevens

⁷ GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.2.

⁸ EHRM, grote kamer, 4 mei 2000, *Rotaru t. Roemenië*, § 57; grote kamer, 4 december 2008, *S. en Marper t. Verenigd Koninkrijk*, § 99; GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.2.

⁹ GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.2.

¹⁰ GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.2.

¹¹ Artikel 60 van het decreet van 4 februari 2022 ‘tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 en de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, wat betreft het inschrijvingsrecht in het gewoon onderwijs buiten het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en de regelgeving over het LOP en de CLR’ en artikel 46 van het decreet van 18 februari 2022 ‘tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft het inschrijvingsrecht in het gewoon onderwijs in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad’.

als deze bedoeld in de ontworpen bepaling moeten worden geregistreerd. In deze bepalingen wordt ook uitdrukkelijk een maximale bewaringstermijn van dertig jaar bepaald.

De bestaande regels hebben evenwel geen betrekking op de inschrijvingen in het buitengewoon basisonderwijs, zodat de decreetgever er terecht voor kan kiezen een algemene bepaling in het decreet in te schrijven.

Omwille van de rechtszekerheid moeten de bestaande bepalingen en de ontworpen bepaling evenwel op elkaar worden afgestemd. Zo moeten de artikelen 37/8, § 4, tweede lid, en 37/45, § 4, tweede lid, hetzij worden opgeheven, hetzij worden aangevuld met een verwijzing naar het meer algemene artikel 21 (“registeren ... conform artikel 21...” of “in afwijking van artikel 21”).

Artikel 3

6. Zie de *sub* 4 gemaakte opmerking.

7. Het ontworpen artikel 123/7/1 van de Codex Secundair Onderwijs bevat een algemene regel voor het secundair onderwijs.

De Codex Secundair Onderwijs, meer bepaald de artikelen 253/3, § 2, en 253/34, § 2, van de Codex Secundair Onderwijs, die van kracht zijn sinds 1 september 2022,¹² bevat reeds een regeling die betrekking heeft op de registratie van de inschrijving in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, en bepalen dat dezelfde gegevens als deze bedoeld in de ontworpen bepaling moeten worden geregistreerd. In deze bepalingen wordt ook uitdrukkelijk een maximale bewaringstermijn van dertig jaar bepaald.

De bestaande regels hebben evenwel geen betrekking op de inschrijvingen in het buitengewoon secundair onderwijs, zodat de decreetgever er terecht voor kan kiezen een algemene bepaling in het decreet in te schrijven.

Omwille van de rechtszekerheid moeten de bestaande bepalingen en de ontworpen bepaling evenwel op elkaar worden afgestemd. Zo moeten de artikelen 253/3, § 2, en 253/34, § 2, hetzij worden opgeheven, hetzij worden aangevuld met een verwijzing naar het meer algemene artikel 123/7/1 (“registeren ... conform artikel 123/7/1...” of “in afwijking van artikel 123/7/1”).

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME

¹² *Idem*.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 2. In artikel 21 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, vervangen bij het decreet van 15 juni 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt de volgende zin toegevoegd:

“Om de leerlingen uniek te kunnen identificeren bij de registratie van de inschrijving in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, registreert een school de volgende gegevens van de leerling als die beschikbaar zijn:

1° de identificatiegegevens;

2° de nationaliteit;

3° het identificatienummer of rijksregisternummer.”;

2° tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap zijn de verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens, vermeld in het eerste lid. De maximale bewaartermijnen voor gegevens als vermeld in het eerste lid die worden bewaard conform artikel 5, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, worden vastgelegd in beheersregels als vermeld in artikel III.81, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij het bepalen van die bewaartermijnen wordt rekening gehouden met het kunnen garanderen van een vlot schooltraject.”.

Art. 3. Aan artikel 37/8, §4, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij het decreet van 4 februari 2022, wordt de volgende zin toegevoegd:

“De registratie gebeurt conform artikel 21.”.

Art. 4. Aan artikel 37/45, §4, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij het decreet van 18 februari 2022, wordt de volgende zin toegevoegd:

“De registratie gebeurt conform artikel 21.”.

Hoofdstuk 3. Wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art. 5. In de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, deel III, titel 2, hoofdstuk 6, wordt een artikel 123/7/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 123/7/1. Een school registreert elke inschrijving binnen zeven kalenderdagen, uiterlijk op de eerste dag van de effectieve lesbijwoning, in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, met vermelding van de volgende informatie:

- 1° de datum en het tijdstip van de inschrijving;
- 2° de datum van de voorziene start van de lesbijwoning;
- 3° de administratieve groep waarvoor de leerling is ingeschreven.

Om de leerlingen uniek te kunnen identificeren bij de registratie van de inschrijving in de administratieve toepassingen voor het uitwisselen van leerlingengegevens tussen scholen en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, registreert een school de volgende gegevens van de leerling als die beschikbaar zijn:

- 1° de identificatiegegevens;
- 2° de nationaliteit;
- 3° het identificatienummer of rijksregisternummer.

De bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap zijn de verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens, vermeld in het eerste en tweede lid.

De maximale bewaartermijnen voor gegevens als vermeld in het eerste en tweede lid die worden bewaard conform artikel 5, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, worden vastgelegd in beheersregels als vermeld in artikel III.81, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij het bepalen van die bewaartermijnen wordt rekening gehouden met het kunnen garanderen van een vlot schooltraject.

Om een leerling te kunnen identificeren, kan een schoolbestuur de identiteitsfoto van een leerling op een identiteitskaart verzamelen. Een school kan die mogelijkheid toepassen na toestemming van de betrokken personen. Het schoolbestuur is verwerkingsverantwoordelijke. De foto wordt bewaard gedurende de periode dat de leerling schoolloopt op de school of ingeschreven is in de school. De identiteitsfoto kan alleen worden geraadpleegd door personeelsleden of stagiairs bij de uitvoering van de schoolopdracht van het personeelslid of de stagiair. De verzamelde foto's mogen niet worden gebruikt voor automatische gelaatsherkenning.”.

Art. 6. Aan artikel 253/3, §2, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij het decreet van 4 februari 2022, wordt de volgende zin toegevoegd:

“De registratie gebeurt conform artikel 123/7/1.”.

Art. 7. Aan artikel 253/34, §2, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij het decreet van 18 februari 2022, wordt de volgende zin toegevoegd:

“De registratie gebeurt conform artikel 123/7/1.”.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs

Art. 8. In artikel 49 van het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt tussen het woord “bezorgt” en de zinsnede “1° de naam, de voornaam en het adres” de zinsnede “met het oog op het uniek identificeren van de leerlingen, het controleren van de toelatingsvoorwaarden en het toekennen van middelen” ingevoegd;

2° aan het eerste lid wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“7° de aan- en afwezigheden bij de leeractiviteiten.”;

3° er wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het Agentschap voor Onderwijsdiensten, vermeld in het eerste lid, is de werkingsverantwoordelijke voor de gegevens, vermeld in het eerste lid. De maximale bewaartermijnen voor gegevens als vermeld in het eerste lid die worden bewaard conform artikel 5, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, worden vastgelegd in beheersregels als vermeld in artikel III.81, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Bij het bepalen van die bewaartermijnen wordt rekening gehouden met het kunnen garanderen van een vlot leertraject.”.

Hoofdstuk 5. Inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd

Art. 9. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2023.

Artikel 8 heeft uitwerking met ingang van 1 september 2021.

Brussel, 17 februari 2023.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

BIJLAGE
bij de memorie van toelichting:
Kind- en jongereneffectrapport (JoKER)

Kind- en jongereneffectrapport (JoKER) voor wijzigingen aan de regelgeving betreffende het gebruik van persoonsgegevens

Gebruik de JoKER-handleiding (zie: https://www.vlaanderen.be/cjm/sites/default/files/2020-05/20200527_JoKER-handleiding.pdf). Voor meer info: <https://www.vlaanderen.be/cjm/nl/jeugd/vlaams-jeugd-en-kinderrechtenbeleid/joker-kind-en-jongereneffectrapport>.

1 Gegevens van het advies

1.1 Gegevens van de regelgeving

nummer taal- en wetgevingstechnisch advies	2021/504
bevoegde minister(s) van de regelgeving	Ben Weyts
datum JoKER-advies	11/02/2022

1.2 Gegevens van de aanvrager

e-mailadres	Marcel.vandamme@ond.vlaanderen.be
organisatie	Departement onderwijs en vorming
beleidsdomein	Onderwijs en vorming
entiteit	Afdeling basisonderwijs en deeltijds kunstonderwijs

2 Titel en fase

Titel:

voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 en het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs, wat betreft het gebruik van persoonsgegevens in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs

Fase: Voorgelegd voor wetgevingstechnisch advies en bij de VTC

3 Samenvatting

Dit decreet beoogt een aantal bestaande decreten binnen onderwijs te verbeteren en aan te vullen inzake het gebruik van persoonsgegevens.

4 Probleembeschrijving

Bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretale context afspelen, is het niet altijd mogelijk alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt mee dat een aantal decretale bepalingen nog moeten verfijnd worden. Er dienen zich nieuwe situaties aan, waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving, via verbeteringen, het steeds weer evoluerend onderwijsveld volgt. De betrokken doelgroepen (scholen, instellingen, centra en personeel) vragen dan ook dat de overheid omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid zo snel mogelijk de nieuwe decretale bepalingen verder verfijnt of aanpast.

De kwantiteit en toenemende techniciteit van de regelgeving is de afgelopen jaren, zowel internationaal, federaal als op Vlaams niveau stelselmatig gegroeid. Ook binnen de sector onderwijs wordt er steeds meer en steeds sneller nieuwe en bijkomende regelgeving gecreëerd. De duurzaamheid van decretale bepalingen neemt af.

Jaarlijks ontstaan er situaties zoals hierboven beschreven die leiden tot aanpassing van bestaande niveau- en themadecreten.

5 Beleidsdoelstelling

De artikelen in dit voorontwerp van decreet bevatten een aantal inhoudelijke verbeteringen en aanvullingen. Dit voorontwerp van decreet bevat 5 hoofdstukken. Naast een inleidende bepaling (hoofdstuk 1) en de inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd (hoofdstuk 5) worden 3 bestaande onderwijsdecreten gewijzigd en aangevuld.

Elk van deze wijzigingen hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens met het oog op een transparante en juridisch correcte verwerking van persoonsgegevens van leerlingen.

6 Opties

→ **Nuloptie: voorzetting van een bestaande toestand**

Geen wijzigingen

→ **Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie**

Wijzigen van de regelgeving

7 Analyse van de effecten

Doelgroepen

Nuloptie

Vergelijkingstabel van alle effecten

Doelgroepen	Voordelen	nadelen
	Omschrijving	omschrijving
Leerlingen	Foto's van de identiteitskaart kunnen niet gebruikt worden (voor leerlingen/ouders die dit niet wensen is dit een voordeel).	- Onduidelijkheid betreffende wie verwerkingsverantwoordelijke is voor bepaalde persoonsgegevens. - Foto's van de identiteitskaart kunnen niet gebruikt worden, zelf niet met toestemming.
Scholen		- Bijkomende planlast voor scholen: regelen van een alternatief voor de persoonsgegevens.

Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie*Vergelijkingstabel van alle effecten*

Doelgroepen	Voordelen	nadelen
	Omschrijving	omschrijving
Leerlingen	- Duidelijkheid betreffende wie verwerkingsverantwoordelijke is voor bepaalde persoonsgegevens. - Foto's van de identiteitskaart kunnen gebruikt worden, mits toestemming	
Scholen	- Potentieel minder planlast voor scholen.	

8 Vergelijking van de opties

Gelet op de nadelen die verbonden zijn aan de nuloptie, is het aangewezen om optie 2 te verkiezen.

Het gebruik van de foto van de identiteitskaart is misschien door sommigen niet gewenst. Vertrekkend vanuit een recht op privacy wordt er om die reden ook toestemming gevraagd.

9 Uitvoering

De schoolbesturen en AGODI zijn belast met de uitvoering van deze regelgeving.

10 Administratieve lasten

Voor jongeren zullen er geen specifieke bijkomende lasten gepaard gaan met de implementatie van deze regelgeving.

Er is geen nieuwe, bijkomende administratieve last voor scholen.

11 Handhaving

AGODI is bevoegd voor de handhaving van deze regelgeving.

Bij klachten naar aanleiding van een weigeringen is de Commissie inzake Leerlingenrechten bevoegd.

12 Evaluatie

Gelet op het beperkte karakter van deze regelgeving is momenteel geen specifieke evaluatie voorzien.

13 Consultatie

De VLOR zal om advies gevraagd worden omtrent deze voorontwerpen van decreet.

14 Contactinformatie

Voor meer informatie, contacteer Marcel Vandamme, marcel.vandamme@ond.vlaanderen.be